

EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ

-SUPPORT DE CURS-

Clasele: a X-a LICEU și a XI-a Școala profesională

An școlar 2020-2021, Semestrul I

PROF. CALANCE MĂDĂLINA

METAFORA COPACULUI

Copac = afacere

Semințe = idei

Apă/ ploaie = bani/vânzări (clienți)

Ramuri = activități

Rădăcini = antreprenori, capital, resurse

Secetă / uscare/ îngălbenire = eșec

Flori = marketing

Fructe = produse

Sol (pământ) = piața

II. INIȚIEREA ȘI DEZVOLTAREA UNEI AFACERI

2.1 Întocmirea PLANULUI DE AFACERI

Între calitățile și competențele întreprinzătorului am identificat, în lecțiile trecute, abilitățile manageriale. Managerul planifică. Ce înseamnă a planifica? A organiza o activitate după o anumită schemă, conform unui anumit plan. Si voi aveți competențe organizatorice, pe care le probați în viața de zi cu zi. Puteți planifica o vacanță, o petrecere sau o sesiune de studiu. A planifica înseamnă a exprima, într-o succesiune de etape, ceea ce ne propunem, în funcție de anumite condiții și în funcție de anumite resurse de care dispunem pentru a ajunge rezultatul dorit.

Planul este o proiecție a viitorului. El ne ajută să ajungem de la situația sau condiția actuală la ceva ce ne dorim. Orice individ rațional, atunci când întreprinde o activitate, are un plan. Inginerul constructor are nevoie de o schiță sau de proiectul de construcție al clădirii, șoferul are nevoie de harta rutieră, bucătarul are nevoie de o rețetă care să îl ghideze către rezultatul final.

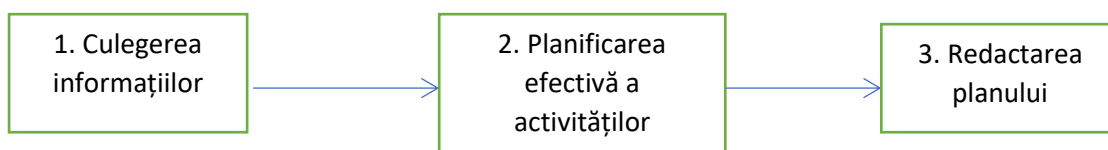
Definiție

Planul de afaceri = un document, un instrument de lucru ce conține detalii importante despre: afacere, firmă, produsele/serviciile comercializate, resursele utilizate, managementul firmei, elementele de marketing, situația economico-financiară a firmei.

Rol:

- planificare
- management
- comunicare (pentru finanțatori sau partenerii de afaceri)

Întocmirea planului de afaceri cuprinde 3 etape:

TEMA nr.1

1. Rezolvă exercițiile: I, II, III din manual!
2. Identifică cel puțin două idei de afacere în domeniul/specializarea clasei tale!

2.2 Conținutul planului de afaceri

A. Sinteza planului de afaceri

- Deși apare în introducere, se redactează la finalul întocmirii planului de afaceri

B. Prezentarea societății comerciale/firmei

- denumirea firmei și data înființării
- forma juridică de constituire

Forme de constituire: SRL, S.A, S.N.C, S.C.S, S.C.A (vezi pagina 27 din manual)

Număr de înregistrare: exemplul PALAS IAȘI: J22/2680/2007

Numărul de înregistrare la REGISTRUL COMERȚULUI conține:

- indicativul "J" pentru persoanele juridice;
- indicativul "F" pentru persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale
- indicativul "C" pentru societățile cooperative, codul numeric specific județului (de la numărul 1 la 40, precum și 51 și 52, de exemplu: 22 pentru Iași, 08 pentru Brașov, 12 pentru Cluj, 13 pentru Constanța, 40 pentru București) în care se află situat sediul social/profesional al firmei respective
- un număr de ordine (pentru fiecare an numărătoarea începe de la numărul 1)
- anul în care a fost înmatriculată firma.

Codul de identificare fiscală – CIF este ca un CNP , adică un cod unic de identificare a unui comerciant, exemplu: 43237997.

Capitalul social este definit ca suma tuturor aporturilor efectuate de asociați în vederea constituirii și funcționării unei societăți comerciale.

Societățile pot avea capital:

- de stat (Romgaz, Transgaz, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale, - CNADNR, Transelectrica, CFR, Tarom, Poșta Română, Aeroporturi București, Imprimeria Națională, Administrația Porturilor Maritime Constanța)
- privat (Rompetrol, Dacia, Mobexpert, RCS_RDS, ARABESQUE, DEDEMAN)
- mixt (stat+privat)

Obiectul de activitate: producție, servicii, comerț, construcții agricultură, educație, etc.

Codul CAEN (clasificarea activităților din economia națională) este un nomenclator cu toate tipurile de activități economice. De pildă:

CODURI CAEN SECTIUNI Q CA

A - Agricultură, silvicultură și pescuit

01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe

011 - Cultivarea plantelor nepermanente

0111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase

0112 - Cultivarea orezului

0113 - Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor

0114 - Cultivarea trestiei de zahăr

0115 - Cultivarea tutunului

C. DESCRIEREA AFACERII

Scop-misiune- obiective

Scopul reprezintă rațiunea de a fi a firmei. Misiunea se întemeiază pe valorile firmei: excelență în deservirea clienților, creativitatea, integritatea, cinstea, responsabilitatea socială. Obiectivele reprezintă rezultate intermediare ce conduc la atingerea scopului.

CUM FORMULĂM UN OBIECTIV?

Pornim de la SCOP sau obiectivul fundamental (țintă, țel), căruia îi sunt subsumate mai multe obiective (pași intermediari efectuați spre atingerea scopului):

- Obiectiv 1 (rezultat așteptat)
- Obiectiv 2
- Obiectiv 3
- .....
- .....

STRATEGIE= maniera în care acționăm spre atingerea scopului / cea mai bună cale de urmat, având în vedere obiectivele stabilite și resursele întreprinzătorului sau resursele firmei.

! OBIECTIVUL trebuie să respecte regulile acronimului SMART:

S- Specific (concret)

M- Măsurabil

A- Posibil de atins

R- Realist, realizabil

T- Încadrat/delimitat în timp

Obiectiv: să îmi măresc media la MATEMATICĂ, de la 5 la 7, studiind 2 ore pe săptămână, începând de la 24.11.2020 și până la 15.01.2021 și remarcându-mă la ore prin ieșitul la tablă și formularea răspunsurilor corecte.

D. DESCRIEREA AMĂNUNȚITĂ A PRODUSELOR/SERVICIILOR OFERITE

E. DEFINIREA PIEȚEI

F. ORGANIZAREA FIRMEI ȘI MANAGEMENTUL ACESTEIA

G. SITUAȚIA ECONOMICO – FINANCIARĂ A SOCIETĂȚII

PLAN DE AFACERI

(model orientativ)

Cuprinsul

Partea I: DESCRIEREA AFACERII

- ◆ **produsul** - descrierea bunului sau serviciului pe care îl va oferi firma, cu accent pe beneficiile consumatorului;
- ◆ **poziția pe piață** - numărul competitorilor (firme care oferă același bun sau serviciu), care sunt avantajele față de competitori;
- ◆ **șansele de dezvoltare** - care sunt perspectivele afacerii, ținând cont de evoluțiile previzibile ale pieței;
- ◆ **obiectivele** - ce își propune să realizeze firma, în cât timp și cu ce instrumente va fi măsurată atingerea obiectivelor.

Partea a II-a: PLANUL DE MARKETING

- ◆ **piața-țintă** - cine sunt clienții actuali (dacă există) și potențiali, care sunt tendințele cantitative și structurale ale pieței;
- ◆ **strategiile de marketing** - cum se va realiza organizarea vânzărilor, ce strategii în domeniul produsului, prețului, distribuției vor fi utilizate;
- ◆ **strategiile de promovare a produsului** - ce strategii de promovare a produsului, de reclamă și publicitate vor fi aplicate.

Partea a III-a: PLANUL DE PRODUCȚIE

- ◆ **furnizorii** - număr, care sunt dificultățile sau avantajele de acces, ce fel de contracte vor fi încheiate;
- ◆ **licențele de fabricație** necesare și alte reglementări - cum vor fi ele obținute, respectiv implementate;
- ◆ **organizarea producției** - care sunt compartimentele, responsabilitățile specifice, posturile de lucru necesare (calificări specifice și necesarul de lucrători), cum se derulează procesele și fluxurile de fabricație;
- ◆ **echipamente și tehnologii** - ce capacități de producție și dotări specifice sunt necesare.

Partea a IV-a: PLANUL DE MANAGEMENT

- ◆ **organizarea firmei** - care este structura generală a firmei, ce formă juridică are firma, ce organigramă și responsabilități specifice revin fiecărui departament, cum se asigură fluxurile informaționale și de control;
- ◆ **conducerea firmei** - cine o exercită și cum;
- ◆ **managementul resurselor umane** - care sunt prevederile legale referitoare la raporturile de muncă dintre angajator și angajați, formele de retribuire a lucrătorilor, măsurile de protecție a muncii și de pregătire profesională continuă ce vor fi aplicate.

Partea a V-a: PLANUL FINANCIAR

- ◆ **veniturile estimate** - de unde vor proveni;
- ◆ **costurile estimate** - cum se va realiza controlul și reducerea lor permanentă;
- ◆ **fluxul de lichidități** - cum se va asigura continuitatea fluxurilor de încasări de cheltuieli ale firmei;
- ◆ **alternative de finanțare** - care sunt sursele posibile de finanțare a activității și cum vor fi ele mobilizate.

TEMA nr. 2:

1. Formulează un obiectiv care să conducă la îndeplinirea următorului scop: consolidarea imunității organismului
2. Cum ai denumi o firmă din Iași ce are ca obiect de activitate producerea și comercializarea măștilor de protecție?

2.3. CONDIȚII LEGISLATIVE ALE ACTIVITĂȚII ANTREPRENORIALE

Următorii pași trebuie avuți în vedere la **înființarea unei societăți**:

1. rezervarea numelui firmei care trebuie să fie unic;
2. deschiderea unui cont bancar și depunerea capitalului social al firmei;
3. alegerea obiectului de activitate al societății din nomenclatorul Codurilor CAEN;
4. alegerea și contractarea sediului social;
5. pregătirea actului constitutiv ale firmei sau al cererii de înființarea a PFA-ului sau Întreprinderii Individuale;
6. depunerea actelor în vederea înregistrării la Registrul Comerțului și obținerea Certificatului de Înmatriculare;
7. înregistrarea în scopuri fiscale și de TVA* și obținerea licențelor și autorizațiilor de funcționare

*TVA= Taxa pe Valoare Adăugată, este o taxă pe consum ce se aplică procentual pentru fiecare produs comercializat în țară, din faza de producție și până la consumatorul final. Fiecare vânzător impozitează cumpărătorului TVA, pe care o restituie bugetului de stat. Cota standard a TVA-ului în România este 19%. Exemplu: o pâine are prețul inițial de 1,6 lei, TVA 19%= 0,3 lei, prețul final cu TVA= 1,6+0,3 = 1,9 lei)

ACTUL CONSTITUTIV= acordul de voință al asociaților sau acționarilor realizat cu scopul de a da naștere, a modifica, a transmite sau a stinge drepturi și obligații ce decurg din exercitarea obiectului de activitatea al societății comerciale (vezi p.30 din manual).

TIPURI DE FIRME ÎN ROMÂNIA:

Cele mai cunoscute tipuri de firme din România sunt:

- PFA – Persoană fizică autorizată
- II – Întreprindere individuală
- IF – Întreprindere familială
- SRL – Societate cu răspundere limitată
- SRL-D – Societate cu răspundere limitată – debutant
- SA – Societate pe acțiuni
- ONG, Asociații și Fundații – organizații non-profit

CODUL MUNCII – este legea care reglementează totalitatea **RAPORTURILOR DE MUNCĂ** în România. Atât pentru angajator cât și pentru angajat este obligatorie respectarea prevederilor legale privind: **contractul de muncă, sănătatea și securitatea în muncă, timpul de muncă și timpul de odihnă, salarizarea, formarea profesională** ș.a.(vezi p. 36-37 din manual).

TEMA nr. 3

1. Citește din manual, de la pagina 27, despre principalele tipuri de societăți comerciale!
2. Numește instituția căreia trebuie să te adresezi atunci când dorești să deschizi o firmă.
3. Ce înseamnă TVA? Calculează prețul cu TVA pentru Șamponul X cu preț inițial de 10 lei!

2.4 Instrumente necesare studierii pieței

PIAȚA= LOCUL ÎN CARE SE ÎNTÂLNESC CEREREA ȘI OFERTA sau CUMPĂRĂTORII ȘI VÂNZĂTORII. În cadrul pieței se desfășoară schimburile (vânzarea-cumpărarea).

Întotdeauna un antreprenor de succes nu va încerca să vândă ce a produs, ci va produce ceea ce poate vinde! Întotdeauna produsele/serviciile destinate vânzării se adresează satisfacerii nevoilor sau dorințelor consumatorilor.

Fiecare produs/serviciu este destinat unui anumit grup de clienți (piața-țintă). Colectarea și analizarea informațiilor necesare deciziei antreprenorului în inițierea și dezvoltarea afacerii se fac prin intermediul **STUDIULUI DE PIAȚĂ**. Acesta oferă informații relevante cu privire la: dimensiunea pieței-țintă, factorii ce influențează decizia de cumpărare, amplasarea ideală a afacerii, venitul consumatorilor ș.a.

Metodele de cercetare a pieței pot fi grupate în două categorii:

1. **Metode primare** (informații direct de la sursă despre obiceiurile, opiniile, preferințele consumatorilor). Exemplu: CHESTIONARUL (vezi pagina 41 din manual), interviul, focus-grupul, observarea directă ș.a.
2. **Metode secundare** (informații ce provin din alte cercetări de piață). Exemplu: biblioteci, cărți și publicații de afaceri, ziare și reviste, buletine și materiale informative ale băncilor, camerelor de comerț, rapoarte statistice etc.

MIXUL DE MARKETING

market

noun [C]

UK /'mɑː.kɪt/ US /'mɑːr.kɪt/

market noun [C] (BUYING AND SELLING)

Marketing = termen de origine anglo-saxonă ce se referă la **piață**, la acțiunile de vânzare și cumpărare (Super**market**- locul în care se vând și se cumpără multe mărfuri 😊).

Marketingul este o știință a vânzărilor și cuprinde o multitudine de instrumente, metode și strategii ce se aplică în vederea **atragerii + convingerii + satisfacerii clienților.**

MIXUL de MARKETING cuprinde o serie de acțiuni ale firmei în vederea promovării imaginii/brand-ului/produsului pe PIAȚĂ. Cuprinde cei **4 P**:

1. Prețul = valoarea monetară a produsului
2. Produsul = bunul sau serviciul destinat vânzării
3. Promovarea = eforturile prin care se face cunoscut produsul
4. Plasarea = punctele de vânzare

Exemplu: Dezinfectantul X

1. **Preț:** 10 lei
2. **Produs:** Soluție dezinfectantă (80 ml) cu alcool pentru o igienă a mâinilor fără apă. Are o consistență ușoară și se usucă imediat pe piele, lăsând-o catifelată. Recipientul poate fi purtat în geantă, rucsac, mașină etc. Are parfum de .... etc.
3. **Promovare:** reclamă TV, mostre gratuite
4. **Plasare:** supermarketuri, farmacii

TEMA nr. 4

1. Citește din manual: prospectarea pieței, analiza pieței, urmărirea pieței, prognoza pieței (pagina 40).
2. Ilustrează mixul de marketing cei 4 P în cadrul unui exemplu real sau imaginar de produs/serviciu care poate fi achiziționat de consumatorii români.

2.5 Resursele necesare derulării unei afaceri

Principalele tipuri de resurse utilizate de antreprenor: financiare, materiale, umane, informaționale.

1. **RESURSE FINANCIARE** = disponibilitățile bănești necesare pentru inițierea și desfășurarea afacerii.

Principalele forme de finanțare a afacerii sunt:

- Finanțarea bancară
- Finanțarea bugetară (de la stat)
- Finanțarea externă (fonduri europene)
- Autofinanțarea (resurse proprii)

În cazul împrumuturilor nerambursabile antreprenorul trebuie să achite atât suma împrumutată cât și DOBÂNDA (suma de bani plătită de către debitor creditorului pentru dreptul de a dispune pentru o anumită perioadă de suma împrumutată)

Formula dobânzii simple (pentru credite cu rambursare până într-un an):

$$D=C \cdot d' \cdot n^*$$

$$\text{Dobândă} = \text{CREDIT} \cdot \text{rata dobânzii} \cdot \text{perioada}$$

* pentru luni: n devine $\frac{n \text{ (număr luni)}}{12}$; pentru zile: n devine $\frac{n \text{ (număr zile)}}{360}$

Exemplu: pentru un Credit de 20 000 de euro, la o rată a dobânzii de 5%, cu rambursare într-un an de zile:

$$D= 20\ 000 \cdot 5\% \cdot 1= 1000 \text{ euro}$$

$$\text{Suma finală rambursată: } S_n= C + D= 20\ 000 + 1000= 21\ 000 \text{ euro}$$

2. **RESURSE MATERIALE (capitalul)**= bunurile produse prin muncă și utilizate pentru producerea altor bunuri și/sau servicii destinate vânzării.

FACTORUL de producție CAPITAL se împarte în două categorii:

- 1) **Capitalul fix:** clădiri, mașini, utilaje (utilizate în mai multe cicluri de producție, consumate treptat și înlocuite în timp);
- 2) **Capitalul circulant:** materii prime, materiale, energie pentru producție (se consumă în cadrul unui singur ciclu de producție și se înlocuiesc imediat, de pildă făina folosită pentru producerea pâinii).

3. RESURSE UMANE = personalul/angajații întreprinderii

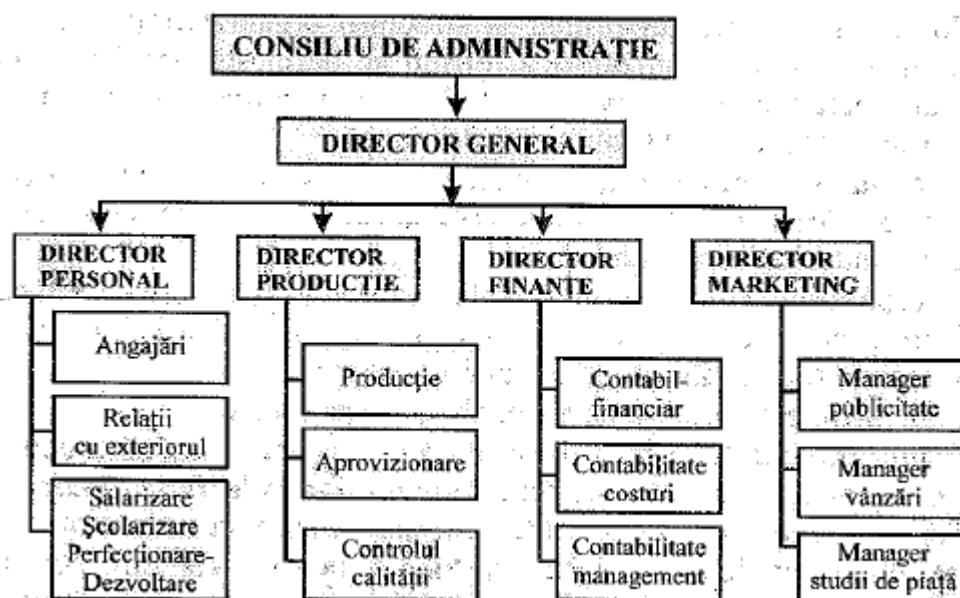
CATEGORII:

- Personal cu funcții de conducere (conducerea întreprinderii (director, manager), șefi de compartimente/departamente/servicii/birouri/secții etc.)
- Personal cu funcții de execuție (economisti, ingineri, maiștri)
- Personal operativ (vânzători, reprezentanți vânzări, comunicare/secretariat)
- Muncitori (calificați/necalificați; direct productivi/indirect productivi)

Productivitatea MUNCII (W_L) = volumul de producție (Q) realizat cu ajutorul factorului de producție muncă (L).

$$W_L = \frac{Q}{L}, \text{ deci numărul de muncitori necesar } L = \frac{Q}{W_L}$$

Structura de organizare a resurselor umane se găsește în **ORGANIGRAMA FIRMEI:**

Vezi în manual, pagina 53!

Personalul firmei este încadrat în urma proceselor de **RECRUTARE** și **SELECȚIE!**

Selecția candidaților pentru un anumit post se face în baza CV-ului, scrisorii de intenție și a **INTERVIULUI de angajare**. Obținerea unor anumite posturi implică și susținerea de teste/probe practice.

CV (MODEL simplificat)

Date personale:

Nume

Data nașterii

Domiciliu

E-mail

Telefon

Domeniul ocupațional/ Postul vizat:

Experiență profesională

=

=

Educație și formare (experiența educațională)

≡

≡

Competențe lingvistice:

≡

Competențe și abilități sociale:

≡

Competențe și aptitudini de utilizare a calculatorului:

≡

Competențe și aptitudini artistice:

≡

Alte diplome, certificate, calificări:

≡

Informații suplimentare:

- 4. RESURSE INFORMAȚIONALE** – reprezintă o categorie vitală de resurse: inovația, competențele antreprenoriale, cunoștințele specifice domeniului (know-how); tehnologii de fabricație, procesul de organizare și de conducere a întreprinderii, tehnologia informației și comunicării. **Knowledge is power!**

TEMA nr.5

1. Calculează dobânda pentru un credit de 20 000 lei solicitat pe o perioadă de 6 luni, la o rată a dobânzii de 10%.
2. Subliniază elementele de capital circulant utilizate într-o fabrică de pâine: făina, uleiul, cuptorul, clădirea, angajații, curentul electric, gazul metan, sarea, masa de lucru, malaxorul.
3. Realizează CV-ul personal după modelul sugerat anterior!